

Ψυχοσάββατον

[Ορθοδοξία](#) / [Θεία Λατρεία](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης](#)

Είναι γνωστό ότι για την Εκκλησία μας, μολονότι το κάθε Σάββατο το έχει αφιερωμένο στους αγίους μάρτυρες και στους κεκοιμημένους πιστούς της, δύο είναι τα ψυχοσάββατα: αυτό της παραμονής της Κυριακής των Απόκρεω και αυτό της παραμονής της αγίας Πεντηκοστής. Γι' αυτό και κατά τις δύο αυτές ημέρες ακούμε το συναξάρι να σημειώνει: « *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνεΐαν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος κοιμηθέντων εὐσεβῶς, ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, οἱ θεϊότατοι Πατέρες ἐθέσπισαν* » (Την ίδια ημέρα, οι θεϊότατοι Πατέρες θέσπισαν να θυμόμαστε όλους τους απαρχής ευσεβῶς κεκοιμημένους, αυτούς δηλαδή που ἔφυγαν από τον κόσμο αυτόν με την ελπίδα της αναστάσεως της αιώνιας ζωῆς).

Για την Εκκλησία οι κεκοιμημένοι δεν αποτελούν τμήμα του κόσμου που «τελείωσε και ἔφυγε» – ό,τι πιστεύουν πολλοί που την ὑπαρξή τους την ἔχουν περικλείσει στα ασφυκτικά πλαίσια του κόσμου τούτου, γιατί ἔχουν διαγράψει τον Θεό και τον Χριστό από τη ζωή τους. Οι κεκοιμημένοι συνιστούν οργανικό κομμάτι της Εκκλησίας, κομμάτι δηλαδή του σώματος του Χριστού, διότι ο θάνατος δεν είναι η

θύρα που οδηγεί στην ανυπαρξία, αλλά η θύρα που εκβάλλει στην αγκαλιά του Χριστού. Όπως οι πιστοί ζούμε στην αγκαλιά αυτή στον κόσμο τούτο, το ίδιο και ακόμη περισσότερο συμβαίνει και την ώρα του θανάτου μας και μετέπειτα. Μας το λέει με άμεσο τρόπο ο απόστολος Παύλος, βασισμένος βεβαίως στην Ανάσταση του ίδιου του Κυρίου Ιησού Χριστού: «*ἐάν τε ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν*» (είτε είμαστε στη ζωή αυτή είτε φεύγουμε από τη ζωή αυτή, στον Κύριο ανήκουμε).

Κι είναι ευνόητο: ο Κύριος ως Παντοκράτωρ, ως Δημιουργός και Προνοητής και Κυβερνήτης του κόσμου όλου, ως «*ὁ ἐξ Οὐ καὶ δι' Οὐ καὶ εἰς Ὅν τὰ πάντα ἔκτισται*», μάς δίνει τη δυνατότητα να ζούμε και εδώ στον κόσμο τούτο ψυχοσωματικά, αλλά και μετά τον θάνατό μας ως ψυχές, πολύ περισσότερο έπειτα μετά τη Δευτέρα Του Παρουσία που θα αναστήσει τα σώματά μας για να ενωθούν και πάλι με τις ψυχές μας, ώστε ολόκληροι να ζούμε μέσα στην παρουσία Του, είτε θετικά (Παράδεισος) είτε δυστυχώς αρνητικά (Κόλαση). Αν υπάρχει δηλαδή και υφίσταται η ζωή, αυτό οφείλεται στην πηγή της που είναι ο ίδιος ο Θεός. «*Ἐγώ εἰμι ὁ ὢν*». «*Ὅτι παρά Σοί πηγὴ ζωῆς*». «*Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή*». Ο Κύριος είναι ο Θεός των ζώντων και των κεκοιμημένων.

Αυτούς λοιπόν τους κεκοιμημένους, ιδίως τους εν πίστει κεκοιμημένους, θυμόμαστε τα Σάββατα και κατεξοχήν τα ψυχοσάββατα, σαν το σημερινό, με σκοπό αφενός να προσευχηθούμε για την εν Κυρίῳ ανάπαυσή τους – ως άνθρωποι μπορεί να μην είχαν ολοκληρώσει τη μετάνοιά τους – αφετέρου να προκληθούμε οι

εν κόσμῳ ἀκόμη ευρισκόμενοι ὥστε νὰ βαθύνουμε τὴ μετάνοιά μας, νὰ νιώσουμε ἐνόψει τοῦ ὁρίου τοῦ θανάτου ὅτι ἡ ἀληθινὴ ζωὴ εἶναι ἡ ζωὴ που ἔχει αἰώνιο χαρακτήρα καὶ δὲν εἶναι αὐτὴ που ἐκτρέφει ἀπλῶς τὰ πάθη μας, κατεξοχὴν τὸν ἐγωισμό καὶ τὰ ὅποια παρακλάδια τοῦ - νὰ προσανατολίσουμε τὴν καρδιά καὶ τὴ σκέψη μας στὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου «*ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα* (ὅλα τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν) *προστεθήσεται ὑμῖν*».

Καὶ πρέπει νὰ τονίσουμε ὅτι τὰ δύο αὐτά: προσευχὴ ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων, πρόκληση νὰ μετανοήσουμε ἀληθινά, δὲν εἶναι ἀπλῶς προσθετικὲς καταστάσεις μετὰ τὴν ἐννοια νὰ κάνουμε τὸ ἓνα, ἀλλὰ ευκαιρία νὰ κάνουμε καὶ τὸ ἄλλο. Κι αὐτὸ γιὰ τὸ ἓνα συνιστᾷ προϋπόθεση τοῦ ἄλλου. Μετανοὴ σημαίνει ὅτι ἀλλάζω νοῦ, ἀλλάζω τρόπο θέασης τῶν πραγμάτων, ἀλλάζω ζωὴ - ἐπιστρέφω πρὸς τὸν Θεὸ μένοντας πάνω στὸ ἅγιο θέλημά Του, τὴν ἀγάπη. Κι αὐτὸ θὰ πει ὅτι ἀρχίζω, κατὰ τὴν ἀναλογία τῆς μετάνοιάς μου, νὰ ἀγαπῶ σωστά καὶ τὸν Θεὸ καὶ τὸν συνάνθρωπό μου, τὸν συνάνθρωπο μάλιστα που εὐρίσκεται ὅπου γῆς ἀλλὰ καὶ σε ὁποιοδήποτε βᾶθος χρόνου. Μὴ ξεχνάμε ὅτι κατὰ τὴν πίστη μας ὁ χριστιανὸς συνιστᾷ «*μίμημα Χριστοῦ*» ὡς κατ' εἰκόνα Ἐκείνου δημιουργημένος, συνεπῶς τὸ φρόνημα Χριστοῦ που περιέκλειε μέσα Του σύμπασα τὴν ἀνθρωπότητα, τοπικὰ καὶ χρονικὰ, ἀποτελεῖ ὄριο καὶ τοῦ κάθε χριστιανοῦ, ὁπότε καὶ ὁ μετανοῶν χριστιανὸς τὸν ὅποιο συνάνθρωπο, στὴν ὅποια τοπικὴ ἀλλὰ καὶ χρονικὴ ἔκταση, τὸν περικλείει στὴν ὑπαρξή του, θεωρώντας τὸν ὀργανικὸ κομμάτι δικό του. Ἡ προσευχὴ τοῦ λοιπὸν καὶ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους εἶναι ὄχι ἀπλῶς ευκταία κατάσταση, ἀλλὰ δεδομένη πραγματικότητα τῆς συνείδησής του, ὀφειλὴ που χωρὶς αὐτὴν ἐκπίπτει σχεδὸν ἀπὸ τὴν πίστη του. «*Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν*».

Κι ἡ Ἐκκλησία μας λοιπὸν με ἀφορμὴ τὸ ὄριο τοῦ θανάτου μᾶς καλεῖ σε μετάνοια, σ' αὐτὴν τὴν ἀπεραντοσύνη τῆς ἐν Κυρίῳ ἐμπειρίας τῆς, στὴν ἀληθινὴ ζωὴ με βᾶση τὶς ἐντολές τοῦ Θεοῦ. Γιὰ τὸ εἶναι δυστυχῶς πολὺ εὐκόλο στὸν κόσμον τούτῳ που ευρισκόμαστε, τὸν πεσμένο στὴν ἀμαρτία, νὰ ἐκτραπούμε ἀπὸ τὴν Ὁδὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ προσκολληθούμε στα πάθη μας που ἐλκύονται ἀπὸ τὴ γοητεία τῆς σαρκολατρείας τοῦ κόσμου. Ἐνας ὕμνος μάλιστα ἀπὸ τοὺς πολλοὺς που μας προσφέρει εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸς γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς πλάνης τῶν αἰσθήσεων καὶ τὸ ἀνοίγμα τῶν ὀφθαλμῶν στὴν ὄντως πραγματικότητα τοῦ Θεοῦ.

«Πάντες οἱ τῷ βίῳ προστετηκότες, δεῦτε ἐν τοῖς τάφοις ἐξεστηκότες, ἐγκύψατε, ἴδετε τοῦ κόσμου τὴν ἀπάτην• ποῦ νῦν τοῦ σώματος τό κάλλος καὶ ἡ δόξα τοῦ πλούτου; Ποῦ δέ ἡ ἔπαρσις τοῦ βίου; Ὅντως μάταια πάντα• διὸ κράξωμεν πρὸς τὸν Σωτῆρα• Οὐς ἐξελέξω ἐκ τῶν προσκαίρων ἀνάπαυσον, διὰ τό μέγα σου ἔλεος».

(Όσοι είστε προσκολλημένοι εμπραθώς στη ζωή αυτή, εμπρός σκύψτε προσεκτικά πάνω στους τάφους έκθαμβοι και δείτε την απάτη του κόσμου. Πού είναι τώρα η ομορφιά του σώματος και η δόξα του πλούτου; Πού είναι η αλαζονεία της ζωής; Πράγματι, όλα είναι μάταια. Γι' αυτό ας φωνάξουμε δυνατά προς τον Σωτήρα Χριστό: Αυτούς που πήρες από τα πρόσκαιρα ανάπαυσέ τους, λόγω του μεγάλου Σου ελέους).

Αναφέρεται σε όλους εμάς που δεν βρισκόμαστε στο κανονικό επίπεδο των αληθινών υιών: να είμαστε προσκολλημένοι στον Κύριο από την αγάπη μας γι' Αυτόν. Προσκολλημένοι συχνά - ή ίσως διαρκώς; - στις μέριμνες του βίου, γοητευμένοι από τα πάθη μας, ξεχνάμε το ουσιαστικότερο για τη σωτηρία μας: την αιώνια ζωή ως ζωντανή σχέση με τον Θεό. Κι έρχεται η επαφή μας με τους τάφους, λόγω και της ημέρας, να θυμηθούμε ότι τελικά ό,τι κάνουμε και επιδιώκουμε στη ζωή αυτή, αν δεν χρωματίζεται από τον Χριστό, είναι μάταιο: ομορφιά, πλούτος, θέσεις, αξιώματα. Πόσο θα πρέπει να θυμόμαστε τα λόγια της Γραφής ήδη από την Παλαιά Διαθήκη: *«Ματαιότης ματαιοτήτων, τά πάντα ματαιότης»*. Καί: *«μιμνήσκου τά ἔσχατά σου καί οὐ μή ἀμάρτης εἰς τόν αἰῶνα»* (θυμήσου το τέλος σου και ποτέ δεν θα αμαρτήσεις). Αν δεν μας κινεί η αγάπη του Θεού, τουλάχιστον ας μας κινεί ο φόβος του θανάτου. Μπορεί να μην είναι ό,τι καλύτερο, τουλάχιστον όμως μπορεί να αποβεί σωτήριο.

pgdorbas.blogspot.com

<https://bit.ly/3lvIEJ6>